

Thing. Det ærede Medlem for Saxløbing (Varfob) meente rigtignok, at det andet Thing ikke vilde forkaste Valgmenighedsloven, og det skulde naturligtvis glæde mig, hvis det gaaer saaledes, men vi have ikke nogen Visshed derfor; og naar den høitærede Minister vilde søge Forbindelsen mellem Valgmenighedsloven og Commissionen deri, at hiin skulde være ligesom en Fane for den Virksomhed, denne skulde udfolde, er jeg bange for, at netop dette vil gjøre, at man fra andre Sider vil meget stærkt søge at blive af med denne Fane. Blive de 5,000 Rd. bevilgede her uden en saadan Tilføjning, ere vi, synes mig, aldeles overgivne til Landstingets Naade, og det kan jeg for min Part ikke være med til. Thi foruden at forkaste Loven kan Landstinget, om det vil, omdanne den saaledes, at den faaer en Stikkelse, som vi ikke kunne bruge, og derved under den allerede givne Bevillings Tryk endnu mere tvinge os til enten at gaae ind derpaa eller at paatage os det hele Skin af at forkaste et saadant Fremskridtsforslag og maaskee endog at volde Vanffeligheder for Ministeriets fremtidige Liv, og dette var endnu værre for os, end om Landstinget selv forkastede Loven. Ville vi ikke i høi Grad vanffeliggjøre vor egen Stilling, maae vi derfor ikke gaae hen og bevilge Commissionen nu isorveien, uden Sikkerhed for, hvad der følger efter. Nu siger man jo vel: Vi bevilge ikke nogen Commission, men kun 5,000 Rd. til Forberedelse af Forslag for Ministeren, men vi vide jo dog Alle, at Ministeren har sagt, at han vil bruge de 5,000 Rd. til en Commission, og jeg kan virkelig ikke see, hvad Beroligende der kan være for os i, at Navnet ikke staaer der, naar vi Alle vide, at Tanken ligger deri. En saadan Commission kan jeg paa ingen Maade finde saa uskyldig eller endog gavnlig, som flere andre ærede Medlemmer have villet gjøre den til. Det, der giver den dens Betydning og adskiller den fra andre Commissioner, er jo, at der bagved ligger stærke Fordringer paa, at Kirkens Repræsentation skal høres i alle kirkelige Sager, inden vi maae give Lov om dem. Disse Fordringer fremsættes ikke blot af enkelte Mænd, men af 6 Biskopper og af henved 800 Præster, og hvad der er Mere end Alt det, de

bleve forrige Aar støttede af Landstinget, der forkastede et lignende Forslag som det foreliggende og henviste det til Landemoderne. Denne Anvisning blev fulgt, og nu, da Landemoderne igjen have henviist Sagen til en Commission, synes der, idetmindste hos flere Medlemmer af Landstinget, at være stor Tilbøjelighed til paany at følge Landemoderne. Disse Fordringer kunne vi altsaa ingenlunde afvise. Det er ikke nok, man siger til os: Vi ere Folkets Repræsentanter, det er os, Lovgivningsmagten ifølge Grundloven tilhører over alle kirkelige Sager; dette er ikke tilstrækkeligt, thi vi ere kun en Trediedeel af den lovgivende Magt, og vi kunne ikke sætte vor Opfattelse af disse Forhold igjennem, naar de andre to Trediedele ere imod den. Derfor maae vi være varssomme med her at støtte Fordringer, der gaae i en Retning, hvorved vi kun kunne svække den Indflydelse, vi ellers kunde have paa vor kirkelige Lovgivning. Man vil maaskee sige — og det har man sagt —, at det er ikke saa farligt; det er kun for dette enkelte Finantsaar, for denne enkelte Commission, at der bevilges Penge, og saa kunne vi nægte det næste Gang. Ja, det er sandt, vi kunne gjøre det, men vi vide jo, at det er det første Skridt, der er det vanffeligste; have vi først sagt A, blive vi let nøbde til at sige B, og her er det ikke engang det første Skridt, men det andet. Vi have jo tidligere haft en Commission, hvortil Rigsdagen har bevilget Pengene; havde Rigsdagen dengang nægtet Bevillingen, var Tanken om en Commission maaskee nu ikke kommen frem og havde maaskee ikke haft en saa stor Indflydelse paa mange Medlemmer som den har haft. Naar noget Saadant faaer Lov til at udvikle sig, bliver det derved en Magt, der er stærkere end alle de Grunde og Dunster, vi kunne have derimod; Forholdenes Logik er, som det er sagt, en stor Magt, den er stærkere end Tankernes Logik, og dette have vi jo ogsaa i denne Sag gjort hyppige Erfaringer om. Vi have ikke saa sjældent i afgjørende Dieblik beroliget os ved, at man kunde gaae ind paa Et og Andet, som laa for, fordi det, der laa os meest paa Sinde, endnu ikke havde lidt noget Afbræk derved. Man har sagt til os: Lad Regjerin-